

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 133/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Treščákom ml., Slovenskej jednoty 8, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 201/2011 a jeho uznesením z 24. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len

„okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 201/2011 a jeho uznesením z 24. septembra 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je žalovaným v súdnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 24 C 201/2011, v ktorom sa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“, v citáciách aj „navrhovateľ“) proti nemu domáha zaplata sumy 241 200 € z titulu bezdôvodného obohatenia.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že „navrhovateľ pri podaní návrhu na začatie konania podal zároveň žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Nakoľko... viackrát nereagoval na výzvu súdu na zdokladovanie svojich osobných, majetkových a zárobkových pomerov, no zároveň súdny poplatok za podanie návrhu nezaplatil, súd konanie zastavil uznesením zo dňa 19. 03. 2014. Aj napriek tomu, že podľa ust. § 168 ods. 2 OSP uznesenie, proti ktorému je možné podať odvolanie sa doručuje účastníkom konania, súd uznesenie o zastavení konania zo dňa 19. 03. 2014 sťažovateľovi nedoručil... Proti tomuto uzneseniu však podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd uznesenie dňa 30. 04. 2014 zrušil uznesením sp. zn. 4 Co/123/2014 a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prvostupňový súd v novom konaní rozhodol uznesením zo dňa 24. 09. 2014, ktorým navrhovateľovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

... v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 201/2011 nebolo sťažovateľovi doručené žiadne z vyššie uvedených rozhodnutí súdu...“.

Keďže sťažovateľ zastáva názor, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 201/2011 a jeho uznesením č. k. 24 C 201/2011-115 z 24. septembra 2014 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) došlo k porušeniu ním označených práv, podal ústavnému súdu sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením označených práv odôvodňuje takto:

„V prípade, ak by bolo uznesenie o zastavení konania, resp. následne aj iné rozhodnutia týkajúce sa konania sťažovateľovi doručené, mohol by sa sťažovateľ vyjadriť

a poukázat na to, že navrhovateľ je v skutočnosti majetný a má prostriedky na platenie ako súdnych poplatkov, tak aj trov konania...

S poukazom na vyššie uvedené je sťažovateľ presvedčený, že uvedeným postupom súdu bol vylúčený z konania a tiež, že nesprávnym rozhodnutím súdu o oslobodení navrhovateľa od súdnych poplatkov bolo zasiahnuté do jeho práv.“

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„Právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I a jeho uznesením sp. zn. 24 C/201/2011 zo dňa 24. 09. 2014 bolo porušené. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu I sp. zn. 24 C/201/2011 zo dňa 24. 09. 2014 a vracia vec Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie. Okresný súd Košice I je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania... na účet jeho právneho zástupcu...“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

1. K námietke týkajúcej sa neústavnosti napadnutého uznesenia okresného súdu

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľa, že „nesprávnym rozhodnutím súdu o oslobodení navrhovateľa od súdnych poplatkov bolo zasiahnuté do jeho práv“. Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sústredil na posúdenie, či sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou.

O sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m. III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011). O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, príp. rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom namietaného konania, alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti.

Z uvedeného vyplýva, že na podanie ústavnej sťažnosti je aktívne legitimovaný iba ten účastník konania vystupujúci pred orgánom verejnej moci, ktorému mohla byť jeho rozhodnutím alebo postupom predchádzajúcim jeho vydaniu objektívne spôsobená nejaká ujma.

Rozhodnutie všeobecného súdu o (ne)priznaní oslobodenia účastníka konania od súdnych poplatkov sa z podstaty veci netýka tej časti sporového konania, v ktorej jeho účastníci vystupujú vo vzájomnom procesnoprávnom vzťahu. Preto oslobodenie jedného z účastníkov sporového konania od súdnych poplatkov nemá zároveň vplyv na zmenu práv a povinností druhého účastníka tohto konania a z procesného hľadiska tak nemožno negatívne zasiahnuť do jeho právneho postavenia. Rozhodovanie o návrhu účastníka konania na oslobodenie od súdnych poplatkov súvisí primárne s jeho verejnomocenským pomerom k štátu, v rámci ktorého si štát zabezpečuje určitý príspevok do štátneho rozpočtu na činnosť súdnej moci. Z uvedených dôvodov sa uznesenie, ktorým všeobecný súd rozhodol o návrhu účastníka na oslobodenie od súdnych poplatkov, doručuje iba tomu

účastníkovi konania, ktorý takýto návrh podal, čím príslušná procesnoprávna úprava vylučuje účasť ostatných účastníkov konania pri rozhodovaní o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov. Pre úplnosť týchto úvah je potrebné uviesť, že v prípade, ak všeobecný súd prizná účastníkovi oslobodenie od súdnych poplatkov, predseda senátu alebo samosudca iba upovedomí o tejto skutočnosti ostatných účastníkov konania na najbližšom pojednávaní (§ 138 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Sťažovateľ v súvislosti s rozhodovaním okresného súdu nedisponoval žiadnymi procesnými právami, ktoré by mu vyplývali z Občianskeho súdneho poriadku, a teda z ústavného hľadiska ani základnými právami podľa ústavy a dohovoru, ktorých porušenie namieta touto sťažnosťou.

Pretože sťažnosť ústavnému súdu podal sťažovateľ, ktorý nie je aktívne legitimovaný na jej podanie, ústavný súd dospel k záveru, že ide o sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou, a preto ju vo vzťahu k nemu pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri napr. II. ÚS 564/2011, IV. ÚS 5/2012).

2. K námietke týkajúcej sa neústavnosti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 201/2011

Sťažovateľ okresnému súdu v tejto súvislosti vytýka, že nedoručením mu uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku zo strany žalobcu stratil možnosť „*poukázať na to, že navrhovateľ je v skutočnosti majetný a má prostriedky na platenie... súdnych poplatkov...*“. Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sústredil na posúdenie, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Pokiaľ ide o námietku, ktorou sťažovateľ spochybňuje správnosť postupu okresného súdu pri doručovaní mu uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku žalobcom, ústavný súd aj s poukazom na svoje predchádzajúce závery uvádza, že túto jeho námietku považuje z ústavnoprávneho hľadiska za neopodstatnenú, keďže dostatočným spôsobom neozrejmil príčinný vzťah medzi touto jeho námietkou a porušením ním

označených práv. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že sťažovateľ v danej veci dostatočným spôsobom nekonkretizoval, ktoré procesné práva alebo ústavnoprávne princípy boli namietaným postupom okresného súdu porušené a ako sa takéto porušenie dotýka ním označených práv podľa ústavy a dohovoru. Ústavný súd preto uvádza, že takto koncipovaná argumentácia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom je výlučne výrazom jeho formálneho vnímania práva na spravodlivý proces, bez toho, aby túto rovinu naplnil aj ústavnoprávne relevantným materiálnym obsahom.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľovi v okolnostiach danej veci pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie nepodarilo preukázať namietané porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru, realnosť ktorého by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ani postup okresného súdu v priebehu jeho konania nevyznieva vo vzťahu k sťažovateľovi nespravodlivo.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Na základe už uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2016